

УДК 331.103

Машталяр. Г. – ст. гр. БМп- 32

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

СОЦІАЛЬНА ФУНКЦІЯ ГРОШЕЙ

Науковий керівник: Зяйлик М.Ф.

Гроші... Що це таке? Вони благо та водночас – велика небезпека для людини. Адже гроші потребують особливого відношення, дисципліни та порядку. Тому немало важливим питанням у якостях керівника є його ставлення до грошей.

Україна належить до так званих «країн пізнього розвитку», які проходять ази ринкового мислення значно пізніше інших народів. Один із багатьох принципів, які вона має засвоїти, полягає в тому, що гроші – це не демонічна нездоланна сила, а інструмент господарської діяльності, який люди винайшли так як знаряддя праці, мову, писемність, зброю тощо. Без цього декларації про те, що справжні вищі духовні цінності неминуче переможуть матеріальний корисливий розрахунок, можуть залишитись лише оптимістичними добрими побажаннями не підкріпленими розумінням того, за рахунок яких ресурсів це має здійснитися. Насправді варто говорити не про «перемогу» одного з двох чи то матеріальних, чи духовних цінностей, а про те, що без грошей відповідально та компетентно скерованих неможливо досягнути гідної самореалізації людської особистості. Не можемо ігнорувати і тим фактом, що для українців весь соціальний досвід років незалежності пройнятий гострими проблемами пов'язаними, власне, з грошима: втрата заощаджень, катастрофічна інфляція першої половини дев'яностих років, масове зубожіння, фантастичне розбурхання тіньових та кримінальних капіталів. Колись люди отримували не заробітну платню, а «жалування», цим самим не мали реального досвіду заробляння та розпоряджання грішми. Тому, опинившись знезацька в умовах ринкової економіки, часто почуваються безпорадними.

Невміння заробляти гроші в поєднанні зі спокусами, створеними демонстративним багатством «нових українців», сприяє поширенню аморальних, тіньових та кримінальних схем їх добування. Зрештою, Україна не мала й історичного досвіду протестантизму, який протягом століть учив європейців та американців, що заробляння грошей – це справа моральна, угодна Богові. Отже, існують історичні передумови поведінки українських менеджерів та виникає потреба у розвитку культури багатства. Як говорив ще Кант: багата людина не може бути аморальною. Трагедія полягає в тому, що кожен якби має свою етику, свої цінності і свої виправдання. Виходить, що на землі є бог з малої літери, назва якого – капітал. І всі цінності, такі як національна ідентичність, віра, принциповість – ніщо. Якщо так, то кожен виходитиме з власного мірила і важитиме все і всіх на свій кшталт... Ми запитуємо: що людина здатна зробити за гроші? І бачимо: навіть знищити інших людей.

Міжнародна організація праці недаремно ввела такий термін, як «гідна праця». Заробляти гроші чесно, порядно, гідно реалізуючи свій потенціал, при цьому не принижуючи інших людей, - ось єдино правильний варіант ставлення до грошей. До критеріїв «гідна праця» можна віднести постулат і про те, що людина має заробляти такі гроші, які дають їй змогу добре жити. Це має бути така зарплата, яка не принижує гідності людини.

А завершити ці короткі роздуми хотілось би словами президента асоціації українських банків Олександра Сугуняко: «Якщо через тебе йде багато грошей, працюй так, використовуй їх так, щоб душа твоя піднімалася, а не падала вниз».